

E. H.

**"Spotkanie z ziemią", Leon Bielski,
Warszawa 1965 : [recenzja]**

Rocznik Lubelski 8, 285

1965

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Do pracy załączone zostały aneksy — projekty programów przedstawionych przez CKR PPS i przez „starych” na VIII i IX Zjazd PPS, składy personalne CKR PPS w latach 1900—1906, obsady osobowe okręgów PPS w latach 1902—1906, wykazy uczestników VIII i IX zjazdu partii. W pracy zamieszczone zostały liczne zestawienia statystyczne i mapki obrazujące zasięg organizacyjny i wysiłek agitacyjny i propagandowy PPS na tle innych organizacji.

Czytelnik lubelski znajdzie w tej książce wiele interesujących wzmianek o regionie, jak również o głównych działaczach PPS w ówczesnej guberni lubelskiej.

A.K.

Leon Bielski

Spotkanie z ziemią

Warszawa 1965, ss. 221

Ostatnie lata przyniosły szereg pozycji typu pamiętnikarskiego, poświęconych działalności polskiego ruchu komunistycznego i walki zbrojnej narodu polskiego w okresie hitlerowskiej okupacji. Interesującą pozycję z tego cyklu stanowią wspomnienia Leona Bielskiego, aktywnego uczestnika tych wydarzeń.

Wspomnienia rozpoczynają się od wybuchu wojny niemiecko-polskiej w 1939 r., który zastał autora w więzieniu w Rawiczu, gdzie przebywał skazany za działalność komunistyczną. Znajdowała się tam duża grupa komunistów, m. in. Marian Buczek, Marceli Nowotko, Paweł Finder. Komuniści po wyłamaniu bram więziennych włączyli się natychmiast do walki w obronie ojczyzny. W walce tej ginie Marian Buczek.

Po klęsce wrześniowej komuniści przechodzą na tereny zajęte przez Armię Czerwoną. Największe ich skupiska tworzą się we Lwowie i Białymstoku. Po napaści Niemiec na ZSRR grupy komunistów polskich przenoszą się do Moskwy.

Okres ten jest silnie wyeksponowany w książce. Autor pokazuje wysiłki polskich komunistów, którzy dążyli do powołania partii komunistycznej w Polsce. Środowisko polskich komunistów w ZSRR przeżywało w tym czasie okres gorących dyskusji, w których krystalizował się program przyszłej partii. Książka przybliży czytelnikowi szereg sylwetek czołowych przywódców polskiego ruchu robotniczego i władz Kominternu.

Jesienią 1943 r. Bielski zostaje przetrzycony z Moskwy na Polesie, skąd z grupą partyzantów polskich przechodzi na Lubelszczyznę. Ta część wspomnień ukazuje walkę oddziałów AL, postacie dowódców i działaczy PPR obwodu lubelskiego. Podkreśla podstawowe problemy, które wypełniały w tym okresie działalność PPR na Lubelszczyźnie: sprawa walki zbrojnej z okupantem i stosunki z innymi organizacjami zbrojnymi — BCh, AK. Datą zamykającą wspomnienia L. Bielskiego jest wyzwolenie Lubelszczyzny przez wojska radzieckie i polskie.

Podsumowując, należy uznać, że wspomnienia L. Bielskiego są cennym źródłem do historii polskiego ruchu robotniczego i walki prowadzonej przez PPR i AL z okupantem hitlerowskim na terenie Lubelszczyzny. Na podkreślenie zasługuje staranna oprawa graficzna i duża ilość ilustracji, które podnoszą wartość publikacji.

E. H.